

SEKCJA SPAE KIGEIT W RAMACH INICJATYWY MSSI ELECTRICAL PRZEBADAŁA OGRANICZNIKI PRZEPIĘĆ

Sekcja Producentów Aparatury Elektrycznej Krajowej Izby Gospodarczej Elektroniki i Telekomunikacji (SPAЕ KIGEIT) działa od 2016 roku. Powołana została, aby walczyć z zalewającymi polski rynek produktami z zakresu: aparatury zabezpieczającej, ochrony przeciwporażeniowej, ochrony przepięciowej oraz aparatury kontrolnej i sterującej, które nie spełniają wymogów, norm i standardów technicznych.

Sekcja została utworzona w ramach **MSSI Electrical** (Market Surveillance Support Initiative). Jest to inicjatywa wytwórców produktów i systemów z zakresu infrastruktury elektrycznej oraz instalacyjnej niskiego napięcia, zlokalizowanych w Europie oraz ich ogólnoeuropejskich (CAPIEL*, ORGALIME**) i krajowych organizacji branżowych. **Należą do niej firmy: ABB Sp. z o.o., Dehn Polska Sp. z o.o., Eaton Electric Sp. z o.o., ETI Polam Sp. z o.o., Hager Polo sp. z o.o., Legrand Polska Sp. z o.o., Schneider Electric Polska Sp. z o.o., Siemens Sp. z o.o.**

W ramach inicjatywy MSSI ELECTRICAL, **SPAЕ KIGEIT** przy współpracy z niezależnym, akredytowanym laboratorium Biura Badawczego ds. Jakości (SEP BBJ) **zleciła przebadanie 25 próbek ograniczników przepięć** producentów obecnych na rynku polskim. Badanie miało na celu sprawdzenie produktów pod kątem ich zgodności z deklarowanymi przez producentów parametrami technicznymi.

Wyniki badania wykazały, iż **14 spośród zgłoszonych 25 produktów nie spełnia przynajmniej jednego z punktów normy PN-EN 61643-11:2013**. Wady ograniczników były różne od podania błędnych danych na urządzeniu, wprowadzenie w błąd użytkownika, do eksplozji w trakcie badania prądem niższym niż deklarowany (6 produktów eksplodowało).

Powyższe wyniki badań, wraz opinią Laboratorium Badawczego SEP BBJ w Lublinie, zostały przekazane do UOKiK jako organu nadzorującego rynek i sprawy bezpieczeństwa produktów. Urząd podjął działania mające na celu usunięcie nieprawidłowości lub produktów z naszego rynku.

Podstawową funkcją przebadanych ograniczników przepięć jest ochrona urządzeń i instalacji elektrycznej przed skutkami działania impulsów napięciowych znacznie przewyższających poziom znamionowego napięcia instalacji elektrycznej. Impulsy te mogą pochodzić od wyładowań atmosferycznych (piorunów) lub od innych urządzeń elektrycznych pracujących w sieci lub powstawać na skutek operacji łączeniowych w obrębie instalacji elektrycznej.

Konsekwencjami zastosowania urządzeń niespełniających deklarowanych przez producentów parametrów, są w najlepszym wypadku uszkodzenia urządzeń, w najgorszym mogą być przyczyną pożaru, a co za tym idzie stwarzają poważne ryzyko zagrożenia życia.

Obecnie według unijnego ustawodawstwa jedynym obowiązkiem nakładanym na producenta lub importera aparatury elektrycznej wprowadzającego produkt do sprzedaży na rynku europejskim,

który ma potwierdzać zgodność podawanych parametrów ze stanem faktycznym, jest wystawienie tzw. Deklaracji Zgodności UE oraz naniesienie poprawnego oznakowania CE na dany wyrób. Niestety analiza danych z przeprowadzonych badań SPAE wykazała, iż nawet w tym zakresie bardzo często można napotkać nieprawidłowości tj. powoływanie się na nieaktualną dyrektywę/normę produktową lub tylko na część normy, niepoprawne oznakowanie CE, brak tłumaczenia Deklaracji Zgodności na język polski, którego wymaga polskie ustawodawstwo.

Istotne jest zwiększanie świadomości konsumentów w zakresie wymagań prawnych, które stawiane są przed producentami, gdyż wiedza na ten temat pozwala zidentyfikować podejrzany, potencjalnie niebezpieczny produkt. Sama Deklaracja zgodności nie zawsze jest gwarantem jakości aparatu elektrycznego, co wykazały wyniki przeprowadzonych badań. Dopiero obecność certyfikatów wystawianych przez akredytowane jednostki badawcze, takie jak SEP BBJ, IEL, VDE, KEMA. daje pewność deklarowanych przez producenta parametrów.

Chociaż nie są one obowiązkowe, z punktu widzenia świadomego konsumenta ich obecność powinna być jednym z ważniejszych kryteriów przy wyborze konkretnego produktu. Szczególnie, gdy wybór ogranicznika przepięć o parametrach niezgodnych lub niewystarczających w odniesieniu do obowiązujących norm, może zagrażać zdrowiu lub życiu użytkownika instalacji elektrycznej.

***CAPIEL** – European Coordinating Committee of Manufacturers of Electrical Switchgear and Control gear equipments for industrial, commercial and similar use in the European Union, that work in the range of voltages until 1 kV a.c. of 1,5 kV d.c.

**** ORGALIME** – European Engineering Industries Association; Representing Interests of Mechanical, Electrical & Electronic, Metalworking & Metal Articles Industries